

ภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะได้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุด
ศีลธรรมระดับชุมชน

6. แบบสังเกตพฤติกรรมชุดศีลธรรม คือ แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการอบรม โดยมีขั้นตอนตอนในการสร้างดังนี้

6.1 จำแนกจุดประสงค์ตามเนื้อหา

6.2 สร้างแบบทดสอบ เรื่อง หลักเบญจศีล หลักเบญจธรรม รวมถึงหลักแนวคิด
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น แสนต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท
เพื่อตรวจสอบโครงสร้างและภาษาที่ใช้ จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร
และการอบรม ตรวจสอบด้านภาษา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน
จากผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้

6.4 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาข้อคำถามไม่ชัดเจน จึงแก้ไข
ให้เป็นคำถามที่ตรงกัน เรื่อง หลักเบญจศีล หลักเบญจธรรม รวมถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการพรรณนาวิธี

การวิจัยระยะที่ 4 เพื่อขยายผลรูปแบบชุดศีลธรรมระดับชุมชนสู่การสร้างชุมชน เครือข่ายชุดศีลธรรมในพื้นที่อื่น ๆ

การทดลองใช้หลักสูตรชุดศีลธรรมระดับชุมชน ที่วัดมหาชัย ซึ่งมีสภาพพื้นที่
คล้ายคลึงกัน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 กลุ่ม จำนวน 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจาก
ตัวแทนของกลุ่มพุทธศาสนิกชน ดังนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ 5 คน กลุ่มข้าราชการประจำ 5 คน
ผู้นำชุมชน 5 คน ชาวบ้าน 5 คน และเยาวชน 5 คน รวม 20 คน

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาสาสมัครชุดศีลธรรมระดับชุมชนที่ผ่านกระบวนการอบรม
ในระยะเวลาที่ 3 และอาสาสมัครตัวแทนชุมชนจากตำบลตลาด จำนวน 20 คน

2. วิธีดำเนินการ

2.1 ชุดศีลธรรมระดับชุมชนที่ผ่านกระบวนการอบรม ได้จัดเวทีประชาคมใน
ชุมชนอุปราช ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อคัดเลือกพื้นที่ขยายผล
และรับสมัครอาสาสมัครชุดศีลธรรมระดับชุมชนที่ตำบลตลาด

2.2 ทุตศีลธรรมระดับชุมชนที่ผ่านกระบวนการอบรมร่วมกับระยะที่ 3 จะนำมาขยายผลที่ตำบลตลาด

3. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

3.1 แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่องหลักเบญจศีล หลักเบญจธรรม และรวมถึงแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

3.2 แบบประเมินคุณสมบัติทุตศีลธรรม

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจ

3.4 แบบสังเกตพฤติกรรมทุตศีลธรรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการแบบผสมวิธี ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อแจ้งให้พื้นที่ทราบ และขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อการวิจัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

2. ทำปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยได้ดำเนินการวางแผนเพื่อกำหนด วัน เวลา วิธีการ เนื้อหา บุคคลเป้าหมาย แล้วจัดทำปฏิทินเก็บรวบรวมข้อมูลดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ปฏิทินการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลาดำเนินงาน	สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ
ระยะที่ 1 ศึกษาการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักเบญจศีลเบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย คือ 1. สำรวจสภาพปัญหาในตำบลท่าสองคอน 2. จัดกลุ่มสนทนาแบบกัลยาณมิตรหาแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธธรรม	1. กลุ่มข้าราชการเกษียณ 2. กลุ่มข้าราชการประจำ 3. ผู้นำชุมชน 4. ชาวบ้าน 5. เยาวชน	1. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 2. แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ 3. การจัดสนทนากลุ่ม 4. กล้องถ่ายรูป 5. เครื่องบันทึกเสียง 6. สมุดจดบันทึก	มิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึง เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2558	ได้ทราบถึงการใช้นโยบายเศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักเบญจศีลเบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลาดำเนินงาน	สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบทฤษฎีศิลปกรรมระดับชุมชน	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย คือ 1. ร่างรูปแบบการพัฒนาทฤษฎีศิลปกรรมระดับชุมชน 2. จัดเวทีเสวนา และวิพากษ์หลักสูตรการอบรมทฤษฎีศิลปกรรมระดับชุมชนที่มีคุณสมบัติตาม TAKAB Model	1. นักวิชาการ จำนวน 5 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบ TAKAB Model	1. เครื่องมือแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบการพัฒนาทฤษฎีศิลปกรรมระดับชุมชน 2. หลักสูตรการอบรมทฤษฎีศิลปกรรมระดับชุมชน ที่มีเนื้อหาคือหลักเบญจศีล หลักเบญจธรรม และรวมถึงแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3. แบบประเมินความสามารถทฤษฎีศิลปกรรม	สิงหาคม พ.ศ. 2558 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558	1. ได้รูปแบบการพัฒนาทฤษฎีศิลปกรรมระดับชุมชน 2. ได้หลักสูตรการอบรมทฤษฎีศิลปกรรมระดับชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลาดำเนินงาน	สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ
ระยะที่ 3 การขับเคลื่อนนวัตกรรมทศศิลป์ระดับชุมชน	จัดกระบวนการการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาทศศิลป์ระดับชุมชนที่ได้มาจากการวิจัยในระยะที่ 2	อาสาสมัครทศศิลป์ระดับชุมชน จำนวน 30 คน ได้มาโดยความสมัครใจ ได้แก่ กลุ่มข้าราชการเกษียณ กลุ่มข้าราชการประจำ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และเยาวชน	แบบประเมินความสามารถทศศิลป์ แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบสังเกตพฤติกรรมทศศิลป์	กันยายน พ.ศ. 2558 ถึง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2558	ทศศิลป์

วิธีดำเนินการวิจัย	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลาดำเนินงาน	สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ
ระยะที่ 4 ขยายผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทุตศีลธรรมระดับชุมชน	1. ขยายผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทุตศีลธรรมในพื้นที่ ตำบลตลาดจังหวัดมหาสารคาม และพื้นที่อื่นๆ 2. สร้างเครือข่ายทุตศีลธรรมระดับชุมชน	อาสาสมัครทุตศีลธรรมระดับชุมชนที่ผ่านกระบวนการอบรมในระยะที่ 3 และอาสาสมัครตัวแทนตำบล จำนวน 20 คน	แบบประเมินความสามารถทุตศีลธรรม แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบสังเกตพฤติกรรมทุตศีลธรรม	พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2558	ขยายผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทุตศีลธรรมในพื้นที่ วัดมหาชัย ตำบลตลาด จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ศึกษาการใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลัก เบญจศีล เบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแยกแยะประเด็น และจัดกลุ่มเนื้อหา เป็น 2 ประเด็น 1. การใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และ 2. แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลัก เบญจศีล เบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 เพื่อพัฒนารูปแบบทฤษฎีธรรมระดับชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแยกแยะประเด็น ตามเครื่องมือการวิจัย พร้อมกับใช้สถิติขั้นพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

1.3 เพื่อขับเคลื่อน “ทฤษฎีธรรมระดับชุมชน” ในพื้นที่วัดขุนพรหมคำริ-ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 เพื่อขยายผลรูปแบบทฤษฎีธรรมระดับชุมชน ณ วัดมหาชัย ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2549 : 129) ดังต่อไปนี้

2.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากแหล่งที่มาของข้อมูลที่ต่างแหล่งกันว่า ถ้าข้อมูลมาจากแหล่งที่ต่างกัน แล้วยังมีความเหมือนกันคงเส้นคงวาหรือ ทั้งนี้แหล่งที่กล่าวมาได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งบุคคล และแหล่งสถานที่

2.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ และเอกสารบันทึก

2.3 การนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์และแบบตาราง

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) คำนวณจากสูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน	ร้อยละ
f แทน	ความถี่ต้องแปลงเป็นร้อยละ
N แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 105) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$ แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	EX	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	Σ	แทน	ผลรวม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบโดยใช้เทคนิค 50% (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 210-211)

2.1.1 ค่าความยากง่าย (p) ใช้สูตรดังนี้

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่าย
	R	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบนั้นทั้งหมด

2.1.2 ค่าอำนาจจำแนก (r) ใช้สูตรดังนี้

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้วิธีของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson, 1937 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 88-89) สูตร K.R. -20 ในกรณีที่ค่าความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อไม่เท่ากัน

$$R_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	R_{tt}	แทน	ความเที่ยงของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	P	แทน	ความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ (สัดส่วนที่ตอบถูก)
	q	แทน	สัดส่วนที่ตอบผิด (1-p)
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบ

2.3 สถิติในการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์หรือดัชนีความเหมาะสม (IOC) ของโดยผู้เชี่ยวชาญ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 93 - 65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY